

Monumentnummer*: 526078

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 10 mei 2002
Kadaster deel/nr 82700/146

Woonplaats* Breda
Gemeente* Breda
Provincie* Noord-Brabant

Locatiennaam Breda
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Breda
Sectie* B
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 7999

Omschrijving**

Inleiding

De voormalige DIENSTWONING is ontworpen door J. F. Metzelaar voor de directeur van de strafgevangenis. De woning ligt rechts van het poortgebouw van de gevangenis. Voor de onderdirecteur werd een identieke gespiegelde woning gebouwd rechts naast de gevangenispoort, nu Nassausingel 27.

Omschrijving

Woning op een globaal T-vormige grondslag, opgetrokken in baksteen met imitatie-speklagen in gele steen. Boven vensters en deuren is gele steen in blokmotief verwerkt. Het pand telt twee bouwlagen en een kapverdieping onder samengesteld schilddak, gedekt met gesmoorde pannen.

De voorgevel heeft een asymmetrische opzet met rechts een naar voren gelegen deel, afgesloten met een topgevel. In deze partij twee grote, driedelige vensters met bovenlicht en in de top een rondboogvormig afgesloten venster. Het linkerdeel van de voorgevel ligt meer naar achteren en is voorzien van smalle vensters. In de oksel van het gebouw de entree, aangebracht in een (overigens op de bouwtekening niet voorzien) portiek. De andere gevels bevatten vensters in verschillende vormen. De topgevels zijn afgedekt met betonnen platen. Ook de consoles van de goten zijn van dat materiaal.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Waardering

De dienstwoning is van algemeen belang. Het gebouw maakt deel uit van een complex met cultuurhistorische waarden: het is van belang als bijzondere uitdrukking van de ontwikkeling van de rechtspraak en de visie van de overheid op de omgang met gedetineerden in de late negentiende eeuw; het is van belang als bijzondere uitdrukking van de typologische ontwikkeling van de gevangenis met nevengebouwen, in het bijzonder de uitwerking van het panopticale type; het is van belang als bijzondere uitdrukking van de technische ontwikkeling van de constructies in ijzer en hout.

Het heeft architectuurhistorische waarden: het is van belang voor de geschiedenis van de architectuur en bouwtechniek vanwege de toepassing van voor de tijd geavanceerde technische mogelijkheden; het is van bijzonder belang in het oeuvre van de architecten J.F. en W.C. Metzelaar; het is van belang wegens de hoogwaardige esthetische kwaliteiten van het ontwerp; het is van belang wegens de bijzondere samenhang tussen exterieur- en interieuronderdelen.

Het heeft ensemblewaarden: het is van belang als essentieel onderdeel van een groter geheel, de singelbebouwing en de stadsuitleg van Breda, die cultuurhistorisch, architectuurhistorisch en stedenbouwkundig van nationaal belang is; het heeft bijzondere betekenis wegens de situering, verbonden met de ontwikkeling van de stad en heeft tevens betekenis voor het aanzien van de stad.

Gaafheid/herkenbaarheid: het is van belang wegens de architectonische gaafheid van ex- en interieur; het is van belang wegens de architectonische kwaliteit en de samenhang van de samenstellende onderdelen (hoofd- en bijgebouwen, hekwerken, e.d.).

Zeldzaamheid: het is van belang als onderdeel van een belangwekkende en samenhangende typologische reeks van gebouwen die hiërarchisch gezien uiteenlopen van gevangenis en gerechtsgebouw tot dienstwoningen.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Dienstwoning(K)

Functie

Direkteurswoning

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument